

Helsingin vammaisneuvoston kokous (7/2023)

Aika: Tiistai 5.9.2023 klo 13.33–16.37.
Paikka: Kaupunginvaltuuston istuntosali, kaupungintalo 2. krs.
Osoite: Pohjoisesplanadi 11–13, Helsinki.

Osallistuvat jäsenet:

Valtuustoryhmien edustajat:

Sirpa Puhakka puheenjohtaja (Vasemmisto)
~~Kristiina Karhos~~ (Vihreät)
Jari Mönkkönen (Kok.)(etäyhteys)
Eva-Maria Asukas (SDP)
Marko Joensuu (PS)

Yhdistysten edustajat:

Taru Reinikainen Helsingin Kuuloyhdistys ry (etäyhteys)
Senni Hirvonen Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry
Markku Poikela Helsingin Invalidien Yhdistys ry
Sari Sepponen (varapuheenjohtaja) Kehitysvammatuki 57 ry
Ari Österberg Helsingin ja Uudenmaan Neuroyhdistys ry
Sirpa Halmela Pääkaupunkiseudun Hengitys ry
Mikko Remes Helsingin Reumayhdistys ry
Päivi Seila Mielenterveysyhdistys HELMI ry
Peppi Santaniemi Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö sr
Susanna Haapala Kynnys ry

Kaupungin toimialojen ja keskushallinnon pysyvät asiantuntijat:

Mari Silvennoinen Kasvatus ja koulutus
Pirjo Tujula Kaupunkiympäristö (etäyhteys)
Tiina Larva Kulttuuri ja vapaa-aika
Jonna Weckström Sosiaali- ja terveystoimi
Mauno Rönkkö Kaupunginkanslia

Muut kaupungin edustajat:

Titta Reunanen kumppanuuspäällikkö, kaupunginkanslia
Marja Säikkä asiantuntija, kaupunginkanslia, vanhusneuvoston sihteeri

Vammaisneuvoston sihteeri:

Tiina Lappalainen asiantuntija, kaupunginkanslia, kumppanuustiimi

Vierailijat: ympäristötaloussuunnittelija Pirita Kuikka, kaupunkiympäristön toimiala (etäyhteys) sekä projektipäällikkö Tuomo Ratinen, Vammaistyö

1. Kokouksen avaaminen

Vammaisneuvoston puheenjohtaja Sirpa Puhakka avasi kokouksen klo 14.33 ja toivotti osallistujat tervetulleeksi aloittamaan vammaisneuvoston uuden toimikauden 2023-2025.

2. Osallistujien toteaminen

Osallistujat esittäytyivät ja kertoivat omia tavoitteita vammaisneuvoston uudelle toimikaudelle, sekä kertoivat miten he aikovat omassa järjestössään/ valtuustoryhmissä/ toimialalla viestiä vammaisneuvoston asioista. Jäsenten toiveet otetaan huomioon toimintasunnitelmaa laadittaessa.

3. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin.

4. Muistion hyväksyminen

Vammaisneuvoston edellisen kokouksen [muistio 6/2023](#) oli lähetetty 20.6. vammaisneuvostolle ja liitetty [vammaisneuvoston verkkosivuille](#). Muistio hyväksyttiin ja merkittiin tiedoksi. Päätettiin jatkossa valita kaksi muistion tarkastajaa aakkosjärjestyksessä. Tarkastuksen jälkeen muistio jaetaan tiedoksi vammaisneuvostolle ja liitetään verkkosivuille.

Tämän muistion tarkastajiksi valittiin Eva-Maria Asukas ja Susanna Haapala.

5. Vammaisneuvoston asettamispäätös ja toimintasääntö

Helsingin kaupunginhallitus 21.8. kokouksessa päätti vammaisneuvoston asettamisesta toimintakaudelle 2023–2025, [asettamispäätös](#) ja [toimintasääntö](#). ohjaavat vammaisneuvoston tehtävää, kokoonpanoa ja toimintakäytäntöjä. Myös edellisen toimintakauden vammaisneuvosto antoi evästyksiä uudelle toimikaudelle [vammaisneuvoston raportissa 2021–2023](#). Puheenjohtaja esitteli asiakirjat tiiviisti ja asiasta käytiin keskustelu. Seuraavassa kokouksessa vammaisneuvosto käy keskustelun toimintakauden suunnitelmasta, jonka luonnoksen työvaliokunta valmistelee.

6. Vammaisneuvoston järjestäytyminen

Vammaisneuvosto valitsi yksimielisesti järjestöjen edustajista varapuheenjohtajaksi Sari Sepposen Kehitysvammatuki 57 ry:stä.

Vammaisneuvosto valitsi työvaliokunnan, johon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä sen lisäksi neljä jäsentä, joista vähintään puolet ovat järjestöjen nimeämiä edustajia. Työvaliokunta valmistelee vammaisneuvoston kokousten asiasisällöt sekä lausunnot ja muut kannanotot. Työvaliokuntaan valittiin: Sirpa Halmela, Pääkaupunkiseudun Hengitys ry:stä, Taru Reinikainen Helsingin Kuuloyhdistys ry:stä, Kristiina Karhos, Vihreät ja Marko Joensuu, Perussuomalaiset.

Edustajan ja varaedustajan valinta kuljetuspalvelun asiakasyhteistyöryhmään päätettiin siirtää seuraavaan kokoukseen.

7. Kaupungin ympäristöpolitiikan päivittäminen ympäristönsuojelun tavoitteeksi 2040

Ympäristötaloussuunnittelija Pirita Kuikka, kaupunkiympäristön toimialan ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksiköstä esitteli Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan päivytystä ympäristönsuojelun tavoitteiksi vuoteen 2040.

Päivitettävä tavoiteasiakirja asettaa kunnianhimoisia tavoitetasoja tuleville vuosille ja konkretisoi ekologisen kestävyuden kokonaisuuden tavoitteita eri sisältöalueille. Tavoitteita asetetaan: ilmastonmuutoksen hillintään, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, ilman ja vesien ja maaperän suojeluun, meluntorjuntaan, luonnon monimuotoisuuden suojeluun, pilaantuneen maaperän kunnostamiseen, kierto- ja jakamistalouden edistämiseen, vastuullisten hankintojen edistämiseen, ympäristötietoisuuden ja -vastuullisuuden edistämiseen sekä ympäristöjohtamiseen.

Vammaisneuvosto kävi aiheesta keskustelun, jonka aikana kysyttiin tavoiteasiakirjan käsittelystä ja hyväksymisestä, varautumisesta ilmastonmuutoksen kriiseihin ja valmiudesta huomioida toimintarajoitteiset ihmiset sekä hiilinieluista ja maaperän puhdistamisesta. Vammaisneuvosto muistutti, että hiilineutraalisuudessa tulee ottaa huomioon rakentamisvaiheen päästöt myös kaupungin ulkopuolella. Piritta Kuikka lupasi toimittaa jälkikäteen vastaukset esitettyihin kysymyksiin.

8. Vammaispalvelujen tuotantotapa-analyysin esittely

Projektipäällikkö Tuomo Ratinen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan vammaispalveluista esitteli vammaispalveluiden tuotantotapa-analyysin. Analyysin esitys koostui palvelujen toimintamallin ja ohjauksen, markkinoiden ja kustannusten sekä asiakasprosessien ja palvelun laadun osuudesta. Tuotantotapa-analyysi tuottaa tietoa strategisen suunnittelun ja päätöksenteon tueksi palvelujen järjestämisen ja palveluymmärryksen näkökulmasta.

Vammaispalvelut Helsingissä koostuvat palveluista, joita myönnetään asiakkaan vammaisuuden tai toimintarajoitteen vuoksi. Ne ovat viimesijaisia palveluja, joita sovelletaan sen jälkeen, kun ensisijaiset kaupungin palvelut, kuten esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalvelut eivät ole riittäviä tai sopivia. Analyysin yksi päälöydöksistä osoittaa, että peruspalvelujen saavutettavuutta tulee kehittää.

Vammaispalveluissa on lähes 15 000 asiakasta ja kokonaiskustannukset vuonna 2022 olivat 241,7 miljoonaa euroa. Analyysi osoittaa, että asiakkaan palvelupolku vammaispalveluissa on pirstalainen, koska asiakas ei saa yhtenäistä tukea ja ohjausta yli palvelurajojen. Kaupungin omassa vammaispalvelujen tuotannossa (asumispalvelut, työ- ja päivätoiminta, sosiaalityö ja kehitysvammapoliklinikka) on noin 900 työntekijää. Ostopalveluilla tuotetaan yli 50 % vammaispalveluista, ja niitä tuottaa noin 180 palveluntuottajaa. Vammaispalvelujen palvelutuotanto on ostopalvelupainotteinen ja oma tuotanto on keskittynyt kevyempien palveluiden tuottamiseen. Erityisen vaativan tuen palveluita on haastavin järjestää.

Vammaisneuvosto kiitti rehellisestä ja hyvästä esityksestä ja kävi vilkkaan keskustelun, joka käsitteli muun muassa ostopalvelujen hallinnointia sekä palvelun laadun tasaisuutta ja valvontaa sekä asiakkaiden tiedon saantia. Keskustelussa nostettiin esiin myös henkilöstön ja esihenkilötyön tärkeys palvelujen saatavuuden ja toimivuuden kannalta. Vammaisneuvosto antoi palautetta esityksen huonosta saavutettavuudesta ja kysyi pistekirjoituksen opastuksesta.

Vammaisneuvosto toivoo jatkossakin vahvaa vuorovaikutusta vammaispalvelujen kehittämisen kanssa. Myös valtuustoryhmille toivottiin enemmän pohjatietoa vammaispalveluista.

9. Vammaisneuvoston lausunnon hyväksyminen

Vammaisneuvostolta oli pyydetty lausuntoa 13.9. mennessä talousarvioaloitteesta, joissa esitetään vammaisten tilapäishoidon lisäämistä. Vammaisneuvosto hyväksyi [lausunnon valtuutettu Rantasen talousarvioaloitteeseen vammaisten tilapäishoidon lisäämisestä.](#)

10. Syksyn aikatauluja ja toimintakäytäntöjä

Kaupunki järjestää neuvostojen ja neuvottelukuntien uusille jäsenille perehtymistilaisuuden 28.9. etäyhteydellä. Jäsenillä ja varajäsenillä lähetetään erillinen kutsu. Perehtymistilaisuudesta tehdään myös tallenne.

Vammaisneuvosto päätti kokoontua syksyn 2023 kokouksiin: ti 10.10., ti 7.11. ja ti 12.12. kokousaika pääsääntöisesti: klo 13.30–16.00.

Vammaisneuvoston tietystä teemasta keskustelevien iltakoulujen (etäyhteydellä) ajoiksi päätettiin: ti 17.10. ja 21.11. klo 16.30–18.00.

Vammaisneuvosto päätti myös järjestää perjantai-aamuna 1.12. vammaisten päivän merkeissä vammaisneuvoston oman poliittikovaikuttamistilaisuuden. Lisäksi

vammaisneuvosto osallistuu Disability Day Art & Action [DiDa kulttuurifestivaalin](#) paneelikeskusteluun sekä omalla esittelypisteellä 1.12. klo 16–20 Oodissa.

11. Muut asiat

Vammaisneuvoston jäseniä ja varajäseniä pyydettiin ilmoittamaan kiinnostuksensa osallistua keskustelutilaisuuteen ti 26.9. Helsingin ilmansuojelu- ja meluntorjuntasuunnitelmasta (ILME) vuosille 2024–2029. (2 edustajaa)

Vammaisneuvoston jäsenet ja varajäsenet voivat ilmoittaa kiinnostuksen osallistujia Kalasatama-Pasila raitiotien pysäkin esteettömyyskävelylle. Ajankohta ilmoitetaan myöhemmin, ilmoittautumiset: [tiina.lappalainen\(a\)hel.fi](mailto:tiina.lappalainen(a)hel.fi).

12. Tiedotusasiat

Osallistuvan budjetoinnin OmaStadin seuraava kierros käynnistyy syksyllä 2023. Ehdotuksia voi jättää ehdotuksia omastadi.hel.fi –sivustolle 2.-15.10.2023. Lisätietoja [OmaStadin verkkosivuilta](#). Vammaisneuvosto haluaa innostaa pitkäaikaissairaus- ja vammaisjärjestöjen ja yhdistysten ihmisiä tekemään aloitteita hankkeista, joiden on mahdollista saada rahoitusta osallistuvasta budjetoinnista, jos ehdotukset saavat äänestyksessä kannatusta.

13. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja pahoitteli, että kokousaikataulu venyi suunnitellusta. Jatkossa kokoukset pidetään sovitussa aikataulussa. Puheenjohtaja kiitti osallistujia aktiivisesta keskustelusta ja päätti kokouksen klo 16.37.

Sirpa Puhakka
puheenjohtaja
[sirpa.puhakka\(a\)pp2.inet.fi](mailto:sirpa.puhakka(a)pp2.inet.fi)

Tiina Lappalainen
sihteeri, asiantuntija
[tiina.lappalainen\(a\)hel.fi](mailto:tiina.lappalainen(a)hel.fi)

Liitteet: Vastaukset esitettyihin kysymyksiin koskien Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan päivitystä

[Vammaisneuvoston lausunto valtuutettu Rantasen talousarvioaloitteeseen vammaisten tilapäishoidon lisäämisestä.](#)